

До председателя на Научното жури
Доц. д-р Косьо Стойчев,
р-л на катедра „РПГ”, ГГФ, СУ „Св. Кл. Охридски”

С т а н о в и щ е

от доц. д-р Вилиян Кръстев Кръстев,
катедра „Икономика и организация на туризма”,
Икономически университет – Варна

относно

Дисертационен труд „Комплексна ефективност на моделите за пространствено планиране в ЕС и значението им за България”

на Пресияна Бориславова Петрова

за придобиване на ОНС „Доктор” по професионално направление 4.4. „Науки за Земята” (Икономическа и социална география – Регионално развитие)

1. Данни за кандидата

Пресияна Петрова е родена на 06.08.88 г. в Шумен. Средното си образование завършва в Природоматематическата гимназия в същия град, а висше – в СУ Св. Кл. Охридски”, ГГФ, спец. „Регионално развитие и политика” (ОКС „Бакалавър” през 2011 г.) и спец. „Планиране и управление на териториалните системи” (ОКС „Магистър” през 2014 г.). През 2015 г. П. Петрова е зачислена като докторант към катедра „Регионална и политическа география”, като в периода 2016–2017 г. провежда научна специализация в Германия (гр. Олденбург), в Германската федерална екологична фондация.

2. Данни за дисертационния труд и автореферата

Предоставеният за рецензиране научен труд е с обем от 207 стр. и включва увод, четири глави, заключение и библиографски списък на използваната литература. Към труда са добавени три приложения.

Уводът съдържа всички необходими за дисертационната теза елементи и в структурно отношение е ясно и стегнато представен. Обектът, предметът, целта и задачите са адекватно формулирани и кореспондират със съдържанието на дисертационния труд.

Основната част от изложението е представена в четири глави, чиято логическа последователност и систематизация на научното творчество на дисертанта не подлежат на съмнение. Текстовото съдържание се откроява със стегнат научен изказ и задълбочено познаване на проблематиката по темата. Адекватна в това отношение е проведената научна дискусия за същността и структурните особености на географското пространство (първа глава), пространственото планиране (втора глава) и таксономичните нива на териториално планиране по примера на Германия (трета глава). Четвърта глава има отявлен аналитично-приложен характер. В нея е предложен авторски модел на териториално планиране на основата на лансиране на селския туризъм на микрониво (с. Кюлевча, общ. Каспичан) като елемент на рурализма.

Заключението отразява основните моменти в теоретико-методологичната и аналитичната части от дисертацията с изключение на липсата на извод, посветен на казусното изследване от четвърта глава, лансиращо селския туризъм като форма на териториално планиране.

Списъкът от използвани библиографски източници е значителен и свидетелства за познаване на специализираната литература по темата, но, съобразно неговата лингвистична ориентация, е силно подценен приносът на руската и френската научни школи в теорията и методологията на пространственото и териториалното планиране.

Авторефератът напълно отразява структурата и основните моменти от дисертационния труд.

Депозираниите научни публикации (2 статии) са публикувани в специализирани научни издания и са пряко свързани с тематиката на дисертационния труд.

3. Бележки по дисертационния труд

В представения за рецензиране ръкопис се констатираат някои пропуски и грешки, които следва да не се приемат за съществени и не омаловажават неговата тежест като оригинално авторско изследване.

– В структурно отношение в първа глава би било по-нагледно изложението да се систематизира в няколко параграфа. Това засяга теоретичните възгледи за пространството в географията; същността на пространственото планиране; концепцията за устойчиво развитие и др.

– Твърде скромно засегнати са разбиранията за *относителното (преходното) пространство*, което се базира на постструктуралисткия подход при дефинирането му и стои в авангарда на днешната постмодерна география (в т.ч. социална география, критическа геополитика, география на туризма, съвременни версии на културната география) и постмодерно тълкуване на туристическото пространство. В това отношение трябва да се има предвид, че в съвременния информационен свят географското пространство е силно маркетизирано на основата на символи, образи, стереотипи, които го открояват и брандират в определена семантика. Тази особеност в значителна степен влияе върху неговия потенциал и канализира характера на пространствено планиране и управление.

– В трета глава се забелязват някои спорни моменти, като предложения модел на селския туризъм от Ноймайер и Полерман (фиг. 15, стр. 161), който дисертанта приема безрезервно и не го анализира критично. В случая тази форма на туризъм следва да се разглежда по-скоро многовариантно от гледна точка на ресурсната съставляваща (селски природен, селски културен, селски фестивален, селски гастрономичен туризъм и т.н.). Като дискуссионни могат да бъдат определени и някои разсъждения на дисертанта (с. 172) относно същността на селския туризъм.

– В онези части на четвърта глава, където се акцентира върху туристическите ресурси при извеждане на потенциала за развитие на туризъм,

се споменава понятието *пейзаж*, а би следвало да се има предвид *ландшафт*. За разлика от пейзажа, който се отъждествява с моментна картина на действителността, ландшафтът (на основата на компонентите, които го изграждат) стои в основата на идентичността на мястото, притежава дълбочинен профил и се третира като туристически ресурс.

Относно разработения в четвърта глава казус си позволявам да задам един разширяващ към изследването въпрос: Как би се обосновало лансирането на селския туризъм в рамките на община Каспичан от гледна точка на заложената специализация на туристически район Варненско Черноморие? Съобразно новото туристическо райониране на България (вж. Концепция... 2015) община Каспичан е съставна част от този туристически район с изведена водеща специализация на морския и спортния туризъм, и допълваща – културен, делови, здравен и екотуризъм.

4. Заключение

Представеният за рецензиране дисертационен труд представлява оригинално авторско изследване със задълбочени познания по тематиката. Регламентът по процедурата на защитата е спазен. Въз основа на това давам положителен глас – „За” присъждане на ОНС „Доктор” по ПП 4.4. Науки за Земята (Икономическа и социална география – Регионално развитие) на Пресияна Петрова.

Варна,
15.04.19 г.

доц. д-р В. Кръстев